

Til bestyrelsen for
Naturnationalpark Tranum

Naturstyrelsen Vendsyssel
J.nr.
Ref. HELYN
Den 6. november 2024

Referat - møde i bestyrelsen onsdag den 20. november kl. 17.30 – 21.30

Mødet blev afholdt på Feriecenter Slettestrand, Slettestrandvej 140, 9690 Fjerritslev.

Deltagere

Lisa Kronborg Sørensen (formand)

Peter Laursen

Peter Lund Kristensen

Poul Bobach

Mette Hedegaard

Lonni Vandborg

Tina Udholm

Lise Holt

Jesper L. Pallesen

Martin Kristensen

John Lambertsen

Christina Pedersen

Jens Brandt

Bjarke Lauersen

Ditte Scharnberg

Lillian Carstensen

Anne Mette Holm

Søs Dalgaard Jensen

Jammerbugt Kommune

Dansk Ornitologisk Forening

Dansk Orienteringsforbund

Dansk Ride Forbund

Dansk Islandshesteforening (pkt. 1 og 2)

Danmarks Idrætsforbund

Tranum Landsbyråd

Udvikling Han Herred

AMU Nordjylland

Ja tak til natur NEJ TAK til en indhegnet

NNP i Tranum

NNP Tranums Venner

Campingpladsnetværket i Jammerbugt

LandboNord

Fire sommerhusgrundejer-foreninger

Fri Natur

nf plus

Danmarks Vilde Natur

Afbud

Søren Rosenberg

Peter Vejtlø Vestergaard

Dorthe Thøgersen

Peter Holm

Torsten Topbjerg

Grethe Jacobsen

Danmarks Naturfredningsforening

Friluftsrådet

Spejderne

Danmarks Jægerforbund

DGI

Brugerrådet for Naturstyrelsen Vendsyssel

Temaet for mødet var friluftsliv og formidling i naturnationalparken.

Referat

1. Velkomst

Formand for bestyrelsen Lisa Kronborg Sørensen byder velkommen.

Referat

Lisa Kronborg Sørensen bød velkommen og pointerede endnu engang, at det ligger formanden meget på sinde, at alle er komfortable i bestyrelsesarbejdet.

2. Nye oplevelser – betydningen for friluftsliv og turisme

15 nye naturnationalparker er på vej på statens arealer i Danmark. Naturnationalpark Tranum er én af dem. Den ændrede forvaltning i naturnationalparkerne giver nye muligheder samtidig med, at hensynet til for eksempel kreaturer og heste, der sættes ud på arealerne, kan begrænse antallet af tilladelser til større, organiserede arrangementer.

Kirsten Krogh Hansen, Dansk Kyst og Naturturisme præsenterer et bud på, hvordan man i fællesskab kan planlægge den fremtidige brug af arealer i og udenfor naturnationalparkerne, til glæde for biodiversiteten, friluftslivet og områdets mange gæster og turister.

Referat

Kirsten Krogh Hansen fortalte om Dansk Kyst og Naturturismes indsats for at udvikle en metode, hvor outdoorturisme, naturoplevelser, biodiversitet og vildere natur i Danmark kan gå hånd i hånd.

Med udgangspunkt i eksempler på, hvordan man andre steder har arbejdet med kortlægning, strategiske analyser og målsætninger præsenterede Kirsten den grundlæggende idé om at tage planlægningsværktøjet, som vi kender det fra det urbane land, med ud i naturen. Dansk Kyst- og Naturturisme har afprøvet værktøjer med zoneringer, der tager hensyn til både natur og publikum.

Kirstens præsentation er sendt til bestyrelsen

3. Forstyrrelses betydning for biodiversiteten

Karsten Laursen er seniorforsker emeritus ved Aarhus Universitet. Karsten har været forskningschef på Vildtbiologisk Station Kalø, og har gennem mange år beskæftiget sig med undersøgelser af, hvad der får bestande af vilde dyr til at øges og til at blive reduceret.

Med udgangspunkt i sit arbejde vil Karsten sætte lys på forskellige aktiviteterets betydning for udviklingen af biodiversiteten i Naturnationalpark Tranum.

Referat

Med fokus på menneskelige forstyrrelser i naturen præsenterede Karsten et koncentrat af sin viden om forstyrrelsernes effekt på biodiversitet.

Karsten har i mange år forsket i bestande af fugle i Vadehavet, og med det som primær reference, men også med reference til undersøgelser om rådyr og kronstyr, fortalte Karsten om forskellige påvirkningers betydning for bestande af vilde dyr, blandt andet om friluftslivets betydning, betydningen af sammenfald af flere forstyrrelser, om flugtafstande for kronstyr og rådyr og om betydningen af afstand og områder med ro.

Karstens præsentation er sendt til bestyrelsen

I forlængelse af punkt 2 og 3 var der mulighed for at stille spørgsmål og kommentere de to oplæg.

Kirsten fortalte, at Dansk Kyst- og Naturturisme altid udarbejder planer sammen med lokale aktører.

Med udgangspunkt i en drøftelse af ulvens betydning for bestanden af de større dyr i naturnationalparken slog Karsten fast, at naturen ikke er sentimental, og at de naturlige forstyrrelser følger med.

Suppleret af Jesper Blom-Hansen fortalte Karsten, at betydningen af menneskelig forstyrrelse er meget afhængig af forudsigelighed. For eksempel har vandreture på stier og skydning i skydeterrænet ikke den store betydning for vildtet i området, hvorimod større orienteringsløb, militærøvelser og svampeplukkere, der bevæger sig rundt udenfor stierne, betyder meget mere. Og så er større områder, hvor der er ro, af stor betydning for dyrene.

Forstyrrelsernes betydning er baggrunden for, at der er planlagt faunalommer i naturnationalparken.

Til spørgsmålet om, hvad det betyder, at sitkatykningerne forsvinder, gik snakken på, at der opstår nye tykninger, ikke af sitkagran, men af hjemme-hørende træer og buske, og at de også tjener som skjul for f.eks. kronstyr.

Karsten fortalte, at noget af det, der forstyrrer meget (mest?), er mennesker med løs hund, blandt andet fordi, det er en "dobbeltforstyrrelse".

4. **Hvad siger planen om friluftsliv og faciliteter?**

Projektleder Helle Lyngbak gennemgår, hvad der er beskrevet om friluftsliv og faciliteter i ”Projektbeskrivelse og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Tranum”

Referat

Helle Lyngbak Indledte med at ride op, at naturnationalparkernes primære mål er biodiversitet, og at der derudover også skal arbejdes med friluftsliv og turisme.

I Tranum er friluftslivet gennem mange år forvaltet med få faciliteter, så der er mulighed for at få en fornemmelse af vildmark. I ”Projektbeskrivelse og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Tranum” arbejdes der videre med udgangspunkt i vildmarksidéen, men også med nye muligheder for friluftsliv og oplevelser.

Der er planlagt følgende nye friluftsfaciliteter i Naturnationalpark Tranum:

Infrastruktur:

- Hovedindgange og låger
- Veje
- Stier (lang vandrerute, kortevandreruter, cykelruter, rideruter)

Faciliteter:

- Udsigtspunkter (tårn og platforme)
- Shelterpladser
- Primitive overnatningspladser

Ved alle hovedindgange tilstræbes det, at der er adgang til p-plads, formidling, en kort vandrerute og et udsigtspunkt. Ved to af fire hovedindgange arbejdes med tilgængelighed for bevægelseshæmmede.

Af hensyn til dyrene i naturnationalparken er der desuden planlagt faunalommer, hvor der ikke planlægges stier eller faciliteter, og hvor der ikke gives tilladelse til organiserede aktiviteter.

Efter gennemgangen drøftede bestyrelsen planlægningen i grupper og ved to forskellige kort med henholdsvis hegn, låger, stier og ruter samt faciliteter og faunalommer.

Ved den efterfølgende fælles opsamling drøftedes

Der er et ønske om, at der laves baseline for friluftaktiviteter, også for ikke organiserede aktiviteter. Det blev nævnt, at oversigten over godkendte rekreative aktiviteter i perioden 2012-2021 (s. 26 i ”Projektbeskrivelse og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Tranum”) kan skævvride billedet, fordi tabellen ikke indeholder rideaktiviteter.

Sandmoseskolen bød ind med interesse for at lave aktiviteter, der relaterer sig til naturnationalparker i almindelighed og Naturnationalpark Tranum i særdeleshed. Der kan være tale om aktiviteter for offentligheden, folkeskoler eller andre.

Faunalommerne i naturnationalparken er områder, hvor der ikke planlægges publikumsfaciliteter, og hvor kreaturer, heste og de vilde dyr kan få fred. Der er stadigvæk fri adgang til områderne, men der bliver ikke givet tilladelse til arrangementer i faunalommerne.

Der blev givet udtryk for, at man måske skal snakke mindre aktivitet og mere biodiversitet. Konkret var der et forslag om at udvide faunalommen ved Storevande syd på.

Der er i bestyrelsen forskelligt syn på stier i naturnationalparken spændende fra "vi skal have så få stier som muligt" til "vi ønsker stier af god kvalitet, gerne en certificeret vandrerute". Stier er med til at guide folk, men måske også til at trække flere folk ind i naturnationalparken.

5. Jammerbugt Kommune foreslår, at afgrænsningen for Naturnationalpark Tranum ændres

I foråret 2022 var en udarbejdet projektbeskrivelse og forvaltningsplan for Naturnationalpark Tranum i offentlig høring. I den forbindelse blev ca. 140 ha øst for Udholmvej / Halvrømmenvej taget ud af naturnationalparken, så afgrænsningen er, som vi kender den i dag.

Jammerbugt Kommune har et stort ønske om, at Naturnationalpark Tranum etableres med god tilgængelighed til området for både kommunens borgere og de gæster, der besøger kommunen. På den baggrund ønsker kommunen, at de 140 ha igen tages ind som en del af Naturnationalparken, dog uden at skulle indgå i indhegningen.

Peter Laursen, Jammerbugt Kommune præsenterer kommunens ønske, hvorefter bestyrelsen har mulighed for at drøfte forslaget.

Bilag 1: Forslag til punkt til behandling på bestyrelsesmøde

Referat

Peter Laursen, Jammerbugt Kommune præsenterede kommunens forslag.

Kommunen anerkender, at der foreligger en politisk godkendt projektbeskrivelse, men har bemærket sig, at bestyrelsen har mulighed for at komme med input til planen.

En enig kommunalbestyrelse ønsker, at de 140 ha øst for Udholmvej, der efter høringen i foråret 2022 blev taget ud af Naturnationalpark Tranum, skal indgå i naturnationalparken. Man ønsker, at området ikke hegnes.

Nogle af fordelene ved at lade de 140 ha indgå i naturnationalparken er, set med kommunens øjne:

- En bedre sammenhæng til Udholm Aktivitetscenter, der er en oplagt hovedindgang til naturnationalparken
- Adgang for publikum til at besøge naturnationalparken uden at skulle ind i et hegn med kreaturer og heste
- Tilføjelse af et referenceområde, hvor naturen forvaltes som naturnationalpark, dog uden dyr og hegn

Jammerbugt Kommune mener ikke, at en tilføjelse af de 140 ha vil afstedkomme en ny offentlig høring af planen, da de 140 ha jo indgik i den plan, der i sin tid var i høring.

Efter en grundig og seriøs debat, hvor mange synspunkter med mange nuancer blev drøftet, besluttede bestyrelsen efter afstemning, at man – under forudsætning af, at det ikke kræver en fornyet høring – kan bakke op om Jammerbugt Kommunes forslag. 10 stemte for, 4 stemte imod.

Danmarks Naturfredningsforening var ikke til stede ved mødet, men havde indsendt skriftlige betragtninger om Jammerbugt Kommunes forslag. DN's betragtninger er sendt til bestyrelsen.

Danmarks vilde Natur ønsker ikke, at de 140 ha bliver en del af Naturnationalpark Tranum, hvis området ikke helårsgræsses.

Naturnationalpark Tranums Venner stemte imod forslaget fra kommunen, men foreningen vil se mere positivt på forslaget, hvis kommunen lægger op til, at arealet kan vintergræsses (og dermed græsses udenfor højsæsonen for friluftsliv). Helårsgræsning er ikke en betingelse.

6. Formidling i Naturnationalpark Tranum

I ”Rammer for samarbejdet i bestyrelserne” står der blandt andet:

Bestyrelsen kan foreslå sekretariatet at afholde offentlige arrangementer om naturnationalparken i form af naturvandring, møder o.lign.

Projektleder Helle Lyngbak ridser rammerne for formidling op, hvorefter bestyrelsen drøfter ønsker til den fremtidige formidling i naturnationalparken. Der er fokus på formidlingen i den nærmeste fremtid.

Referat

En større drøftelse af formidling i Naturnationalpark Tranum blev udsendt til et senere møde. Bestyrelsen besluttede dog, at man ønsker, at Naturstyrelsen Vendsyssel aktivt formidler fakta om Naturnationalpark Tranum og om bestyrelsesprocessen m.v.

Bestyrelsen opfordrer til, at Naturstyrelsen Vendsyssel opretter en offentlig Facebookside, hvor der kan formidles fakta om naturnationalparken. Facebooksiden skal være uden kommentarspor.

7. Næste møde – torsdag den 12. december 2024

Forventningsafstemning – hvad skal der ske på mødet i december?

Lisa Kronborg Sørensen præsenterer et forslag til den overordnede plan for mødet.

Referat

På mødet skal bestyrelsen tage stilling til, hvordan man vil anbefale, at Naturstyrelsen arbejder videre med Naturnationalpark Tranum. Der tages udgangspunkt i ”Projektbeskrivelse og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Tranum” som projektbeskrivelsen er politisk godkendt i september 2022.

Mødet afsluttes med julefrokost efter bestyrelsens beslutning.

8. Eventuelt

Referat

Der blev stillet forslag om, at bestyrelsen på næste møde drøfter, hvordan man håndterer sager, der kræver en konkret bestyrelsesbeslutning.